

Большыя дзеці — большы клопат

Добра вучыцца нашая Гаўнка. Але ж яна й модніца! Носіць абутак на высокім абцасе. Любіць розныя бірулькі, марыць пра нізку сапраўдных пэ́рлінаў. Круціцца пэ́рад люстэ́ркам. Яе́ парфумная ша́пка ўся застаўленая бутэ́лечкамі, ту́бікамі з рознымі пахні́дламі ды фар́бамі.

Маці, бывае, на яе́ злуге́. Бо й праўда, навошта гадаваць гэ́ткія даўгі́я пазно́гі? Яны́ ўжо ста́лі падобныя да кіпцюроў. Гаўнка фарбуе іх у не́йкі модны колер. І не ляну́ецца! На ўсё ж патрэ́бныя час і ця́рпэньне.

Паспрабу́й ты напле́сьці мно́ства таню́сенкіх косак на галаве́. Нашая дзеўка да кожнага вы́падку ма́е новае ўча́саньне. Цяпе́р яна́ ходзіць зь не́йкай моднай істу́жкай у касе́.

Калі Гаўнка зьбіра́ецца на вечары́нку, маці заўсе́ды нага́двае ё́й, каб яна́ не пазы́лася: «Глядзі́ ж ня ба́ўся, дзіця́».

Тэма: Чалавек, здароўе

Лад мовы

Склонение существительного «человек»

Скланеньне назоўніка «чалавек»

	Адзіночны лік	Множны лік
Н.	чалаве́к	лю́дзі
Р.	чалаве́ка	людзе́й
Д.	чалаве́ку	людзя́м
В.	чалаве́ка	людзе́й
Т.	чалаве́кам	людзьмі́
М.	пры чалаве́ку	у людзя́х (-ёх)
К.	чалаве́ча!	лю́дзі! лю́дцы!

Существительное в дательном падеже

Назоўнік у давальным склоне

КАМУ? ЧАМУ?

В единственном числе:

	Аснова	Прыклады	Канчатак
М. р. і н. р.	мяккая	Колю́, ціхоню́, Арсе́ню, сты́лю, жа́лю, вучню́, агню́, бярэ́мю, по́лю, жыцьцю́	-ю
	цьвёрдая, зацьвёрдзелая і на <i>г, к, х</i>	мужчы́ну, кале́гу, та́ту, гораду́, відэ́льцу, бору́, сталу́, кампу́тару, хлапцу́, дажджу́, шля́ху, бе́рагу, мастаку́, ся́лу, во́ку, ворыву́, вакну́	-у
Ж. р.	мяккая	зя́млі, ла́зьні, Ю́лі, гу́сі, скроні́, ма́зі	-і
	цьвёрдая*, і на <i>г, х</i>	дзяўчы́не, устано́ве, ула́дзе, ува́зе, клю́мбе, п'е́се, цэ́гле, чарзе́, ільві́се	-е
	на <i>к</i>	аснова пад наці́скам: ху́стцы, суке́нцы	-ы
	зацьвёрдзелая	аснова не пад наці́скам: руцэ́, талацэ́	-э
	зада́чы, гары́, папе́ры, поўначы́, мы́шы	-ы	

Розна-скланяльныя	на <i>-мя</i>	імя (імені), племю (племіні)	<i>-ю (-і)</i>
	назвы маладых істот	кацяняці, дзіцяці, кураняці,	<i>-і</i>

! * Если существительное III-го склонения (ж. р. без окончания) оканчивается на *б, у, ф*, то в дательном падеже оно имеет окончание *-і*: глыбі, сьвекрыві, вэрфі.

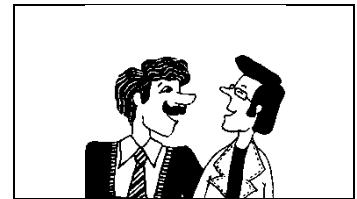
Основа существительных в дательном падеже может меняться в результате чередования:

<i>-га → -зе</i>	падлога — падлозе, дуга — дузе, нага — назе
<i>-ха → -се</i>	страха — страсе, скруха — скрусе, чаромха — чаромсе
<i>-ка → -цэ (-цы)</i>	рака — рацэ, горка — горцы, хатка — хатцы
<i>-да → -дзе</i>	вада — вадзе, нарада — нарадзе
<i>-та → -це</i>	сірата — сіраце, Мікіта — Мікіце, самота — самоце

Во множественном числе:

Аснова	Прыклады	Канчатак
Мяккая	се́м'ям, ві́шням, зе́млям, судзьд́ям, ла́зьням, струме́ням, паля́м, ву́чням, гу́сям, далон́ям, агня́м, касьця́м, сьвекрыва́м, ве́тралям, дзе́цям	<i>-ям</i>
Цвёрдая, зацьвярдзёная і на г, к, х	дзяўча́там, дарога́м, відэ́льцам, берага́м, бацька́м, кале́гам, гарада́м, стала́м, брата́м, сёла́м, дажджа́м, вача́м, вуша́м, кампу́тарам, наві́нам, прагра́мам, закона́м, пастанова́м, імёна́м, пляме́нам, кацяня́там, зайчаны́там, птушаны́там	<i>-ам</i>

Па-беларуску кажуць так

Гэты чалавек пры здароўі. Здаравя ка.
 Ён моцнага складу.
 Дужы. Рухавы. Борзды.
 Стройная постава. Бляндын.
 Мне не падабаецца ягоны выгляд.
 Чалавек зьямогся, ледзь ня страціў прытомнасць.
 Дзядзьку няма яшчэ й пяцідзсяці, а валасы ўжо сівыя.
 Твая сяброўка — зграбная дзяўчына.
 У меншай сястры валасы самі вьюцца.
 Яна прыветная.
 А ён слова не прабурае, гэткае марнік.

Это здоровый человек. Крепыш.
 Он крепкого телосложения.
 Крепкий. Подвижный. Быстрый.
 Стройная осанка. Блондин.
 Мне не нравится, как он выглядит.
 Человек изнемог, едва не потерял сознание.
 Дяде нет ещё и пятидесяти, а волосы уже седые.
 Твоя подруга — изящная девушка.
 У младшей сестры волосы сами вьются.
 Она приветливая.
 А от него и слова не дождёшься, такой спесивый.

— Трэці дзень мне баліць горла. Таблеткі не дапамагаюць. Што рабіць, ня ведаю.
 — Як жа ж ты лекаваўся, калі ў ложку не ляжаў? Быў на дварэ, ды яшчэ, пэўна, халоднае піва піў?
 — Так. Ну, а цяпер якую дасі мне раду?
 — Сьпяраша парайся з доктарам — што ён табе скажа. Часьце й палашчы горла, трымай шыю ў цяпле ды ляжы ў ложку.

— У мяне моцны сухі кашаль. Блага чуюся. Апошнім часам я шмат працаваў, стамляўся вельмі.

— Да таго ж ты яшчэ й курэц. Абы толькі прачнуўся, адразу бярэш цыгарэту. Кідай, браце, курыць — вось табе мая рада. Ідзі на шпацыр. Ды хай сьвежым павеграм.

— Я паваліўся і зьдэрскуру на назе.
— Ат! Небарака! Як гэта табе собіла?*

* Как это тебя угораздило?
** До свадьбы заживёт.

— Як маешся?
— Галава сьціхла, ужо чуюся лепш.
— Можа, цяпер ты нешта зьясі?
— Не, мне моцна хочацца піць.
— Што табе даць, каб прагнаць смагу?
— Налі мне шклянку журавінавага морсу.
— Добра, за раз...

— Ке пска чуюся праз страўнік. Раблюся гэтакі нэрвовы, што аж ноччу ня сплю. Доктарка кажа, каб я больш адпачываў.
— Праўду яна кажа. Пэўна ж, твае праблемы — у нэрвах. Добра было б табе пайсьці ў адпачынак, паляжаць на маляўнічым берэзе, паслухаць марскія хвалі.
— Калі мне ехаць? Гэтулькі працы! То тое, то гэнае — і ўсё неадкладна.
— Праца працай, але ты глядзі, бо здароўе ня вярнеш.
— Дык што? Усё кінуць ды ісьці ў адпачынак?
— А чаму й не? На дта ж блага ты выглядаеш.

Вось чалавек, ваарты жалю. Мне яго шкада. Ён хворы на алькаголь. Небарака, ён сам ужо ня ў стане дапамагчы сабе. Яму застаецца адно — пайсьці да доктара.

— Прывітаньне!
— Прывітаньне.
— Чаму ж гэтакі зажураны? Што здарылася?
— Мне моцна баліць зуб і ўся сківіца.
— А ці быў у дантыста?
— Якраз во іду да яго і на дта ж баюся. Зуб, пэўна, трэба плямбаваць...
— Ня бойся, доктар усё зробіць як след. Але надалей ведай, што да доктара трэба ісьці адразу, як забаліць.
— Гэта так, але ты ж ведаеш, як да іх хочацца ісьці!
— Хоцькі-няхоцькі, а лячыцца ж трэба. Трымайся! Ве чарам я да цябе наведваюся.

У аптэцы мне трэба купіць ёд, плястыр, тубік з мазьзю Вішнеўскага, валідол, валякардын, папяровыя сурвэтки, ды яшчэ зёлкі: сьвятая ньнік, трыпутнік, бацяновыя ножкі.

Практыкуйцеся

1. Адкажыце на пытаньні.

Вам нічога не баліць?
Што робіце, каб быць здаровым?
Ці трымаецеся ме'ры ў ядзе і піцці?
Ці любіце тлу'стыя і салодкія стра'вы?
Ці шмат ясьце гародніны і садавіны?
Ці ходзіце на шпа'цыр, у басэ'йн, на футбол?
Які спорт любіце?

2. Складзіце сказы, ужыўшы замест кропак прыведзеныя словы.

Мне баліць скура на ...	адзёр (корь)
Дзіця захварэла на ...	на рамянах (на плечах)
У самалёце яго ...	прасьвет / рэнтгэн (рентген)
Трэба ісьці на ...	ванітуе (тошнит)
Баліць у грудзях, доктар прызнаў ...	дзясны (дэсны)
Ён лечыць ...	запаленьне лёгкіх (воспаление лёгких)

3. З наступнымі словамі складзіце сказы.

Узор: хворы + сэрца → Дзядзька ўжо даўно хворы на сэрца.

Жаласны (жалкий)	выгляд (вид),
пануры (мрачный)	цукрыца (сахарный диабет),
няўклюдны (неуклюжий)	небарака (бедняга),
нехайны (неопрятный)	весьлосьць (веселье),
хворы (больной)	вучань (ученик),
недарэчны (неуместный)	жарт (шутка).

4. Што будзеце рабіць?

Баліць ступня, загнаў стрэмку.

1. Паспрабуеце саматугам дастаць стрэмку.
2. Ня будзеце зьвяртаць увагі на гэткую драбязу.
3. Намажаце драпіну ёдам.

Набіў гузак.

1. Будзеце прыкладаць халодныя павязкі.
2. Пойдзеце да доктара.
3. Прымеце заспакаяльны сродак.

Баліць страўнік.

1. Будзеце пільнавацца дыеты.
2. Сваім адумам накупіце лекаў.

3. Параісеся з доктарам, якія лекі прымаць.
4. Будзеце ашчаджаць страўнік, ня есьці шмат вострага і тлустага.
5. Вып'еце трошкі гарэлка, каб супакоіць моцны боль.

Штосьці павека
зачырванелася.

1. Прыкладзяце мазь.
2. Зробіце кампрэс.
3. Счакаеце некалькі дзён і пойдзеце да доктара.

Пачалі адчуваць свае
ныркі.

1. Адразу пойдзеце да доктара.
2. Правэрыце ныркі ультрагукам.
3. Назьбіраеце зэлак і будзеце піць гарбагу зь іх.
4. Наладзіце правільнае харчаваньне.
5. Ня будзеце зважаць, што вам баліць, аж пакуль не прыцісьне.

Адчуваеце млявасьць.

1. Памераеце тэмпэратуру, ціск.
2. Выклічаеце доктара.
3. Прымеце аспірын.

5. Прачытайце тэкст. Прыгадайце знаёмую сытуацыю ў доктара. Складзіце дыялёг, скарыстаўшы пытаньні ў канцы практыкаваньня.

- Добры дзень!
- Дзень добры! Праходзьце, калі лаўска, сядайце. Слухаю вас.
- Даўце раду, доктар. Блаўга чуюся. Учора прыйшоў з працы й адраўзачку лёг у ложка. Баліць патыліца, неўк млосна мне.
- Чым леўкаваліся? Ці што прымаўлі наўнач?
- Узяў сульфадымэтаксын, выпіў паўранага малака.
- Даўце я пагляджу ўашыя глянды. Разяўце рот. Калі я націскаю вось гэтак, вам баліць?
- Баліць.
- Палашчыце горла адварам рамонку як маўгаў часьцеў. І яшчэ я заўраз выпішу вам рэцэпт. Трэба будзе зь які ты дзень папрымаць гэтыя лекі. Алеўнаўшча!

Пытаньні:

- Як вы сябе адчуваеце?
- Што вам баліць?
- Ці ёсьць тэмпэратура?
- Колькі паўзвае граўдусьнік заўраз?
- Які ў вас ціск?
- Чым леўкаваліся?
- Ці наўшча прымаеце мікстуру?
- Як пачуваўліся ўчора?
- Якія інфэкцыйныя захворваньні меўлі ў дзяцінстве?
- Ці даўно вам баліць?
- Калі апошні раз быўлі ў доктара?
- Як у вас з чаўсам? На калі доктар прызначыў вам працэдуры?
- Ці можаце праз ты дзень прыйсьці на аўгляд?

Ясь распавядае

Як вы ўжо ведаеце, у мяне шмат сяброў. Кожны з сваім характарам, схільнасцямі, густам, але галоўнае, што нас яднае, — агульныя інтарэсы і сьветагляд. Мы працуем у адной кампаніі, і ў нас — добры стары дэвіз: «Адзін — за ўсіх, і ўсе — за аднаго». Дзе б мы ні былі — ці ў камандзіроўцы, ці на адпачынку, ці ў сьвята, мы заўсёды разам, і яшчэ ніколі ніхто нікому не надакучыў.

За раз я пазнаёмлю вас з маімі сябрамі.

Вось Зьмітра, ён самы сьціплы. Адкрыты пагляд. Зьмітру лёгка працаваць з кліентамі. Ён усім падабаецца, з кожным можа паразумецца. Пры Зьмітру наш маркетынг пайшоў у гару. Узрос збыт прадукцыі. Шкада, што я не магу вам за раз яго паказаць — ён у ад'ездзе.

А вось Максім. Мне падабаецца ягонае высакароднае інтэлігентнае аблічча. Кампэтэнтны спецыяліст, кампутарнік. Зь яго дапамогаю ўсе кампутаровыя праблемы за раз жа разьвязваюцца. Гэты чалавек заўсёды ў пошуку новых ведаў, новых шляхоў. Важкі ўнёсак Максіма ў агульную справу! Гэта ёсьць вынікам ягонай высокай кваліфікацыі і прафэсійнага майстэрства.

А гэта Мікіта, наш дырэктар. Высокі, прыгожы, увогуле вельмі абаяльны чалавек. Мікіта — ня толькі добры кіраўнік, але й душа кампаніі. Ён стварыў прыемную атмасфэру таварыскасці на фірме. Кожны адчувае сваю важнасць і адказнасць перад іншымі. Усе супрацоўнікі спраўляюць сваю работу як мага лепш, бо яна цалкам адпавядае іх схільнасцям. Мікіта добра ведае кожнага чалавека, ён сапраўдны псыхоляг.

Валік. Натуральны бухгалтар. Усё штось рахуе, падлічвае, сочыць за кожнаю лічбаю — хапае ж цярэньня! Валік шчыгульны, карпатлівы працаўнік. Калі Валік падрыхтаваў справаздачу ў падатковую інспэкцыю, то будзь пэўны — аніякіх заўвагаў і непаразумеўняў ня будзе. Адным словам, чалавек на сваім месцы.

А вось Мішка — заўзяты весялух. Ён заўсёды ў гуморы. Не глядзіце, што ён быццам зусім бесклапотны. Ён толькі з выгляду гэтакі, а за рулём у нас больш надзейнага чалавека няма. Мішка любіць сваю работу, яму падабаецца быць шафэрам. Вось чаму ён заўсёды ў добрым настроі.

Тадэвуш — мажны плячысты мужчына. Ён наш ахоўнік. Дакладны, акуратны. Тадэвуш пільна выконвае свае абавязкі і гэтакім чынам ён добра ўплывае на наш мікраклімат. Безь яго я б пачуваўся неяк няўтульна.

Вось гэткае маё атачэньне. Як бацьце, я не самотны. Зь сябрамі мне пашанцавала, я заўсёды магу спадзявацца на іхнюю падтрымку. Хацелася б, каб у кожнага былі такія сябры.

Практыкуйцеся

6. Перакажыце тэкст.

7. Прачытайце. Апішыце каго-небудзь з сваіх знаёмых.

Мой брат Пётра — ніжэйшы за бацьку, але вышэйшы за мяне. Ладны зь фігуры. Ягоная жонка Люба — сярэдняга росту. Зграбная, з хвалістымі каштанавымі валасамі, блакітнымі вачыма. Мае прыгожыя вусны.

А гэта — мой пляменьнік Юзя. Хвацкі вясёлы хлапец. Шэравокі. Вучыцца ў музычнай школе, вучань трэцяе клясы.

Мая пляменьніца Яня. Вельмі пяшчотная. Гэткае мілае дзіця. Гляньце, які павабны тварык, якія чыстыя і добрыя вачаньты. А косы ж, косы! Валасы — нібы лён.

8. Складзіце сказы.

Мне баліць зуб.
На руках зьявіліся нейкія плямы.
Баляць цягліцы на шыі. Пэўна, застудзіў.
Блага сплю, хутка стамляюся.
Нешта зрок саслабеў.
Выцяў руку. Баюся, каб не было пералому.
Баліць галава, пал.

Трэба ісьці да

дантыст (зубны лекар).
акуліст (вочны лекар).
тэрапэўт.
траўматоляг.
дэрматоляг.
нэўрапатоляг.
масажыст.

9. Раскажыце пра адметныя звычкі й характары сваіх сяброў.

10. Перакладзіце на беларускую мову.

Из моих друзей младше всех — Андрей. Хотя ему 21 год, выглядит он несколько старше. Высокий, его рост — 190 см. Крепкий, хорошо сложен. Красивый овал лица, открытый взгляд. Нос — обыкновенный, прямой, волосы — русые, глаза — карие.

У Андрея приятная улыбка. По характеру он дружелюбный, располагающий к себе человек. Доброжелательный, отзывчивый, сострадательный. Когда друг в беде, Андрей всегда поможет. Единственное, что мне не нравится в нем — он курит сигареты. Вот это досадно. Я хотел бы, чтобы он избавился от этой вредной привычки.

Андрей учится на третьем курсе Минского радиотехнического института. Его день расписан с утра до вечера. С восьми часов он уже на лекциях, а примерно в два часа дня заканчивает занятия. Пообедав, идет в библиотеку. До 17 часов ему нужно успеть подготовиться к очередным занятиям и встретиться с друзьями, а потом он должен быть на своём рабочем месте. Андрей подрабатывает в одной компьютерной фирме и после окончания института намерен остаться там работать.

Кароткія размовы (чытайце ўголос)

<p>— Знаёмы твар. Хто така я? — Дык гэ та ж Вэрані ка Багдановіч з паралельнага патоку! — А-а-а, прыпамінаю. Але ж тады ў яе былі такія прыгожыя валасы! Усе нашыя дзяўчаты зайздросьцілі яе касе. — Час ідзе, людзі змяняюцца.</p>	<p>— Знакомое лицо. Кто такая? — Так это же Вероника Богданович с параллельного потока! — А-а-а, припоминаю. Но тогда у неё были такие красивые волосы! Все наши девчонки завидовали её косе. — Время идёт, люди меняются.</p>
<p>— Як табе наш новы супрацоўнік? — Нічога ня маю сказаць благога. Паважны чалавек. Рупна спраўляе сваю работу, напорысты, актыўны і энэргічны. Зь любой сытуацыі дастае станоўчы вынік. — Ведаеш, я хацеў бы даручыць яму працу з нашымі новымі кліентамі. Як лічыш, дасьць рады? — Лічу, што так. — Тады пакажы яму дакумэнты і патлумач, што да чаго.</p>	<p>— Как тебе наш новый сотрудник? — Ничего не могу сказать плохого. Серьёзный человек. Тщательно выполняет свою работу, напорист, активен и энергичен. В любой ситуации добивается положительного результата. — Знаешь, я хотел бы поручить ему работу с нашими новыми клиентами. Как ты считаешь, справится? — Считаю, что да. — Тогда покажи ему документы и введи в курс дела.</p>
<p>— Добры дзень, па не доктар! — Добры дзень. Як вы цяпер сябе адчуваеце? — Я пільнаваўся вашых парадаў і больш, дзякаваць Богу, ня млею. — У вас зьянілі леньне арганізму, вось таму вы і млелі. І аналізы сьведчаць пра гэта. Больш бываеце на сьвежым паветры, ежце болей вітамінаў, садавіны і гародніны. Праз два тыдні прыйдзеце на кантроль. — Добра. Дзякую. Бываеце. — Бываеце здаровы.</p>	<p>— Здравствуйте, доктор! — Здравствуйте. Как вы теперь себя чувствуете? — Я придерживался ваших рекомендаций и больше, слава Богу, в обморок не падаю. — У вас истощение организма, поэтому и были обмороки. И анализы это подтверждают. Чаще бывайте на свежем воздухе, ешьте больше витаминов, овощей и фруктов. Через две недели придёте на контроль. — Хорошо. Спасибо. До свидания. — До свидания.</p>
<p>— Добры дзень. — Добрага здароўя. — Як маецца? Як жонка? Як дзеці? — Волька наша паступіла ў Мэдычны ўнівэрсытэт. Будзе вучыцца на хірурга. — Дык, лічы, мы маем сваю доктарку. — Паглядзім яшчэ, як будзе вучыцца. — А як Андрэй? — Ды, што Андрэй! Вучыцца ў адзінаццатай клясе. Але прагі да ведаў ня мае. Адно ў яго ў галаве — сябры, дыскатэкі ды вечарынікі. Па кім ён пайшоў, гэтка гультай? — А дзе ж ты раней быў? Трэ было змалку прыстаўляць дзіця да навукі.</p>	<p>— Добрый день. — Здравствуйте. — Как дела? Как жена? Как дети? — Ольга наша поступила в Медицинский университет. Будет учиться на хирурга. — Так, считай, у нас есть свой доктор. — Посмотрим ещё, как будет учиться. — А как Андрей? — Да, что Андрей! Учится в одиннадцатом классе. Но жажды знаний нет. Одно у него на уме — друзья, дискотеки да вечеринки. В кого он пошёл, разгильдяй этакий? — А где же ты раньше был? Надо было с детства приучать ребёнка к учёбе.</p>
<p>— У цябе змораны выгляд. Як ты чуешся? — Не як кепска мне. Млосна, баляць скроні.</p>	<p>— Ты выглядишь уставшим. Как ты себя чувствуешь? — Как-то плохо мне. Подташнивает, болят виски.</p>

— А тэмпэратура?
— Ды не, па'лу няма'. Толькі што ме'раў.
— І ўсё-ткі мне здае'цца, што ты захварэ'ў. Ідзі дамоў, кладзі'ся ў ложак і кліч доктарку.

— А температура?
— Да нет, температуры нету. Только что проверял.
— И всё-таки мне кажется, что ты заболел. Иди домой, ложись в постель и вызывай доктора.

— Ну, як ты сёння пачува'ешся?
— Нябла'га, ле'пей, чым учора.
— Ба'чу, ба'чу па табе'. Весялосьць у вачох, ды і з твару спраўне'йшы.
— Дзя'куй доктарцы. Не замару'дзіла, адра'зу ж разабра'лася, што да чаго, і прызна'чыла лячэ'ньне. Дый як чалавек яна' мне падаба'ецца
— малада'я, сымпаты'чная і заўсёды знойдзе ве'тливае слова.

— Ну, как ты сегодня себя чувствуешь?
— Неплохо, лучше, чем вчера.
— Вижу, вижу по тебе. Живой взгляд, да и с лица лучше выглядишь.
— Спасибо доктору. Не упустила время, сразу разобралась, что к чему, и назначила лечение. Да и как человек она мне нравится — молодая, симпатичная, и всегда найдёт приветливое слово.

Майстры слова гавораць

Кожны чалавек — прыгожы. Адзі'н прыгожы тва'рам. А ў другога твар — непрыгожы, але' ён не'як ве'льмі ж ужо цёпла асвятля'ецца ўну'траным сьвятлом, ад чаго чалавек прыгажэ'е... Трэ'ба толькі ўлавіць той момант, калі чалавечы твар можна чыта'ць, як цудоўную займа'льную кнігу, не зьвярта'ючы ўвагі на афармле'ньне. Праўда, для гэтага трэ'ба, каб і на'шыя душы былі такса'ма добрыя...

Янка Сіпакоў